

Egy legendás fesztivál a mában

Kevés szereplővel, de jó minőséggel éledt újra Székelyudvarhelyen a Siculus

Szeptember 6-8. között Székelyudvarhelyen újra útjára indult az egykori, nagy sikernek örvendő, legendás Siculus fesztivál.

Rövid életű, de annál nagyobb visszhangot keltő rendezvény volt az 1970 és 1973 között mindössze négy kiadást megért magyar nyelvű Siculus. Igaz, 1990-ben történt egy kísérlet a fesztivál újra-élesztésére, de utána a kezdeményezés elhalt. Összességében tehát az idei a hatodik Siculus fesztivál, és remélhetőleg ezentúl még sok-sok kiadást megér.

Mint minden más Romániában, a beat és a könnyűzene is a szocialista kultúra árnyékában sarjadt ki a hetvenes években. Ahogyan az természetes volt, kezdtek megjelenni a magyar énekesek, zenekarok is, gyakorlatilag nekik kellett egy fórum, ahol tehetségüket – és nem utolsósorban saját szerzeményeiket – bemutassák. Nyilván a korban nehéz volt lemezfelvételhez jutni, főleg akkor, ha nem az ország hivatalos nyelvén születtek a dalok. Így aztán maradt a fesztivál, és szerencsére 1970-ben Székelyudvarhelyen a Művelődési Ház alagsorában működő Siculus Klub. A KISZ-bizottság útnak indított egy táncdalfesztivált, amelyen a kötelező román számok mellett a magyar zené, a saját szerzeményeké volt a főszerep.

A versenyző együttesek, szólóénekesek folk, tánczene és beat kategóriákban indultak. Mivel ez utóbbi a kapitalizmus termékeként tiltott volt, a hatalom így vette hallgatólagosan tudomásul, hogy a fiatalok szeretik a nyugati zenét. Az eseményt a Román Televízió magyar adása élőben közvetítette, a cél ugyanis az erdélyi könnyűzenei élet megteremtése volt.

„A Siculus táncdalfesztivál jóváhagyását a székelyudvarhelyi városi KISZ-titkár, Pakot József és a Művelődési Ház igazgatója, Csiszár Antal harcolta ki, és ők szervezték a betiltásáig (1970-73). Indulás előtt körbejárták Erdély nagyobb városait, megkeresték azokat, akik könnyűzenével is foglalkoztak, gyűjtötték a neveket és a véleményeket. Nálam is voltak Nagyváradon, akkor javasoltam, hogy az együttesek, énekesek csak eredeti, erdélyi magyar szerzeménnyel léphessenek a dobogóra, és a dalok is versenyezzenek, ne csak az előadók. Ezt örömmel fo-

A győztes banda: a 4S Street együttesnek minden adottsága megvan a sikerhez

gadták, és így nem a magyarországi vagy a mamaiai fesztivál utánzása lett a Siculus, hanem egy valódi erdélyi magyar fesztivál” – mesélte egy interjúban Boros Zoltán, a Román Televízió Magyar adásának volt zenei szerkesztője. Ő volt az is, aki a harmadik rendezvény legjobb dalainak a felvételeiből összeállított egy lemeznit SICULUS '72 címmel. Ez volt az első olyan hazai magyar könnyűzenei lemez, amely már nemcsak szerelmes táncdalokat, hanem rockzenét (Metropol együttes) és akusztikus hangszerekkel kísért folkot (Búgócsiga, Józsa Erika és Horváth Károly) is tartalmazott, amelyek eredeti, itthoni szerzemények voltak.

A fesztivál a fiatalok számára nem sokat jelent, hiszen az 1970-es években számított legendásnak. Azóta felnőtt egy új generáció, amely gyakorlatilag nem hallott a Siculusról.

Biztató kezdet

Az egykori tévés Józsa Erika 1971-ben jelentkezett a fesztiválra. „Valamikor '71 elején megjelent egy hirdetés az Ifjúsunkásban, hogy jelentkezőket várnak a székelyudvarhelyi Siculus országos magyar könnyűzenei fesztiválra. A jelentkezés első lépéseként eredeti szerzeményeket kellett beküldeni, jelígyesen. Az elfogadott dalok bekerültek egy nyomtatott gyűjteménybe, amit aztán minden benevezett együttes és énekes megkapott. Őt dalt lehetett kiválasztani a fű-

erről ezt írja: „Amatőrök voltak zenészként, magánemberként, egyénként egyaránt. Nincs szebb dolog a boldog amatőrizmussal! Azonban elkerülhetetlenül érkeznek a profizmus előszelei. Két drága jó ember Székelyudvarhelyről, Pakot József és Csiszár Antal, a diktatúra pillanatnyi zavarát kihasználva eltervezik, hogy magyar könnyűzenei fesztivált szerveznek Romániában. A zenekarok tömegesen jelentkeznek, írják a saját dalokat, dalszövegek születnek, robban a kreativitás, egyenlegek varratatnak, mindenki lázasan tanulmányozza a menetrendet. (...) A szervezés – mai eszemmel is végiggondolva, példás. A »párakkordos« gyerekek napok alatt sztárok lesznek, a város ünnepli őket: megszületik a »Siculusgeneráció«. Ez a társaság évtizedeken keresztül fontos szerepet játszott az erdélyi magyar zenei életben. A fesztivál 1973-as betiltása után sok zenész más és más műfajban próbálta kifejezni önmagát. Volt, akinek táncháza lett, más régizenes, színházi muzsikás vagy kórustag lett attól függően, hogy a hatalom mit engedélyezett. Aki a 70-es évek elején megfordult Udvarhelyen, átesett egy álomszerű betegségen, aminek az volt a lényege, hogy: igen, lehet és érdemes csinálni valamit – SICULUS!”

Az első kiadáson, 1970-ben 11 együttes vett részt. 27 szerző küldött be összesen 52 szerzeményt. Nagyváradot éppen Boros Zoltán képvisel-

te zenekarával, a közönség kedvence pedig Kisfalussy Bálint volt, akinek itt kezdődött a színészi pályájával párhuzamos énekesi karrierje.

Fesztivál újratöltve

A 6. Siculus Fesztiválra eredetileg 11 fellépő nevezett be, a megmérettetésen azonban 5 együttes és egy szólógitáros vett részt. Ennek legfőbb oka az, hogy a szervezés későn kezdődött el. „Viszonylag nagyszabású rendez-

Józsa Erika és Horváth Károly a „hőskori” Siculuson

vénysorozat volt az idén a Siculus, ünnepélyes pillanatokkal tarkítva. A felhívást a nyár elején tették közzé a szervezők, amikor a fiatal zenekarok nem biztos, hogy a dalszerzéssel vannak elfoglalva, hanem valamire nyaralnak. A költségvetést még nem lehetett tudni, így a nyeremények összegét sem, tehát ezzel sem lehetett idicsábitani az együtteseket” – nyilatkozta lapunknak Zilahi Csaba zsűritag, a Kolozsvári Rádió zenei szerkesztője. A fesztivál a fiatalok számára nem sokat jelent, hiszen az 1970-es években számított legendásnak. Azóta felnőtt egy új generáció, amely gyakorlatilag nem hallott a Siculusról. Zilahi Csaba szerint a színvonal meglepően jó volt, olyan produkciókat láthattak az érdeklődők, amelyek Magyarországon is megállnák a helyüket. „Hallgatva és nézve őket támadt egy olyan érzésem, hogy végre kinőtte magát az

A fesztivál zsűrije

Balázs Imre József (költő, irodalomkritikus, szerkesztő, irodalomtörténész), Butu Arnold (Palma Hills zenekar), Dancs Árpád (zeneszkolai tanár, zeneszerző, hangstúdió-tulajdonos), Orosz Pál Levente (rádió-szerkesztő, Transylvanium zenekar), Virányi Attila (Metropol Group), Zilahi Csaba (a Kolozsvári Rádió zenei szerkesztője). A zsűri tiszteletbeli elnöke Boros Zoltán (zeneszerző, rendező, a Román Televízió Magyar adásának volt zenei szerkesztője).

erdélyi zenei mezőny, amelynek élcsapata nyilván a Bagossy Brothers” – fogalmazott a szakember. A fődíjat a 4S Street nevű együttesnek ítélte a zsűri, míg a legjobb szerzeményért járó jutalmat a Kentaurock A szabadság rabjai című dala érdemelte ki. A legjobb énekes díját János Tamás kapta, aki szintén az utóbb említett együttes tagja. Dalszöveg kategóriában a Teddy Queen Zúzavar című dalát tüntették ki. A legjobb hangszeres szólista Luppinger Attila lett, aki gitárjával kápráztatta el a közönséget. A The Stonecrops a zsűri különdíját érdemelte ki. A díjazottak egyebek mellett hangszervásárlási utalványokat kaptak, illetve lehetőséget fesztivállépésre, videóklip-forgatásra, zenei felvételle és médiaszereplésre.

ARCHÍV

Boros Zoltánnak (középen) eszébe juthattak a régi szép idők is

NÁNÓ CSABA